

История на с.Равна гора /старо Мехмечкьой/

Село Равна гора отстоящо северо-западно отъ Созополъ на 17 км. и южно от гр. Анхиало на 38 км., е заселено от незапомнени времена на сегашното си място 3 км. южно от върха Ала-тепе. Наричало се село Мехмечкьой на името на турския феодал Мехмед бей. Половината от селото е било заселено съ българци, а другата половина съ турци, които мирно са живували.долната махала се е обитавала от турците, а горната – от българите.Къщите са били първолбитни, с плетеници измазани с кал, а покривите са билини или от ръженица. Останалите стопански постройки са били тоже построени от същите материали. Отличавали се къщата на бея и джамията , които са били каменни постройки, покрити с керемиди и са се намирали в ниската част на селото. Чешмите са бирли в двете дерета, опасващи селото от ляво и от дясно. Беят се е помъчил чрез наети майстори и ангария, които са работили 3 години да прокара водопровод от м. „Чашмата” чак до къщата си, като прибере водата на същата чешма. Но напразно.Протекло е много малко вода. Тази тежка работа омръзнала на всички и според едно предание бея „го записали”/ вградили, мерили му боя и го вградили в чешмата/ и след непродължително време умрял, та с облекчение си починали всички.

Джамията била незначителна каменна постройка, а черква е нямало и само по лични празници българите са се черкували при параклиса „Аязмото”на деня „животворни източник” и са сборували при развалините на най-старата черква в местността „Клисаджика” югозападно от селото.

Нивите са били разположени край село, а именно в местностите:”Юсейн келеме”, „Чифлишката нива”, „Юнтала”, „Камъка”.Турците, както и българите се занимавали най-вече със земеделие. Сеели са жито, ечемик, царевица. С лозарство са се занимавали предимно българите. Лозята са били разположени западно от селото, между първата и следващата долчина.

Стопанството е било натурално. Природата изобилно е задоволявала скромните им и ненараствали нужди, още повече , че жителите на Мехмечкьой са били малко и с голямо землище, простиращо се чак до морето, при диаметър от 15 км.не е имало друго селище. Гората с буйната си растителност, която се е използвала изключително за домашни нужди, нивите често променяни, щом ката се изтощат, изобилния лов в гората, всичко това е правило живота на турци и българи много сносен. Междуселски пътища е имало за селата „Кайларджа” - /с.Извор/, Старо Паничарево, „Ченгене скеле, и гр. Созопол. В село Извор са ходели старите мехмечкьойци да мелят брашно на тогавашните водни мелници. В гр. Созопол са ходили за покупки на някои стоки , а вгр. Анхиало – на съдилище. Водна мелница е имало и тука, южно от селото, край „Чиира”, обаче никой не помни в кое време е работила и чий е стопанина и.

Разменно средство са били турските медни пари, от 10 пари, 20 пари, 100 пари, грош, 6 гроша, 12 гроша и лирите. Данъците са били: децятъка и „Бидел”/„Харач”/ по 130 гроша на мъжкото население от 17 години нагоре, годишно събиран от „субашията”. Децятъка се е събирал в местни беглишки хамбари, а после пренасян в централните хамбари из градовете Созопол и Анхиало. Града Бургас преди около 100 години се е състоял от няколко рибарски колиби. Минаването на Мандренското езеро е ставало със сал, теглен с въжа.

Край старо Мехмечкьой е минавал път, изходящ от гр.Анхиало и водещ за Тракия. В по-ново време към „Севастополската война”е била прекарана и телеграфна линия. Пътят не е бил особен със специална настилка, съоръжения, мостове и пр., обаче по причина на балканския терен не е бил толкоз непроходим. Минаващите турски войски по същия път .

Не е имало лекари, нито медикаменти, комарите свободно са разнасяли маларичните бактерии от човек на човек и болестта е вземала периодически своите жертви. Чумата от време на време е спохождала селяните, моряла ги е масово, без ефикасни и противочумни мерки и е станала причина селото „Старо Мехмечкьой” около 1804-1812 год. да се разсели и се премести в м.”Отманли” близо до „Ченгене скеле” и морето. Този път селото се е нарекло пак „Мехмечкьой” но за разлика от старото се е нарекло „Ново Мехмечкьой”.

Жителите на „Старо Мехмечкьой” са били повечето руси хора, едри , здрави и високи. Разбира се, че при тези лоши климатически, санитарни, домашни условия и епидемии са оцелявали най-здравите индивиди.

Прословутите български качества – трудолюбие, пестеливост, инат са били свойствени и на селяните тука. Кръчми е нямало и пианството и тютюнопушенето са били ограничени до минимум. Пушели са само белобрадите старци.

Училище тоже е нямало. Грамотни хора е имало 1-2 души и то на гръцки.Народното творчество, традиции, поверия, историческо минало, религиозни догми, и пр. се е предавало от поколение на поколение устно. Хората са общували по сборове /”палекари”/ , седенки, „миджии”, на хорото, по веселби, устройвани на лични празници. „Старо-мехмечкьойци” са били още тихи, кротки и гостоприемни.Вярвали са във вампири, /”погано”/, самодиви, които обикаляли чешми и извори, от които много са се страхували, и нощя не са предприемали никакво пътуване. Празнували са и „миши” празници, в който ден жените нищо не шиели, защото шитото през този ден щяло да се изгризе от мишките. На свети Трифон ръсили из нивите си светена вода против мишките.

По коледа са ходили от къща на къща момците, пяли са коледни песни с религиозни и битови сюжети.

Мъжката носия се състояла от: черна аба, в краищата с гайтан, под абата се носела друга „камазела” без ръкави и тоже с гайтан. Закопчавала се с телени копчета. Старците са носели подплатени с овчи кожи аби,. След това червен пояс, /”халено опась”/, който е

притискал гащите/турски кроеж/ с не много големи дъна също гайтанлии. Обущата се състояли от цървули, а за в празник са носили старомехмечкьойски емении /”катъри”/. Чорапи е нямало, а вместо тях са правени калцуни от дебел вълнен плат. Материалите за дрехи са били домашно производство и боядисвани със сгурия и кори от леска, клен, бряст. Мъжете са носели калпацы от агнешка или овча кожа и са били зашивани без особен труд и без да се изиква особени сръчности, а зиме са намятали „ямурлук „- връхна дреха без ръкави, направена от много дебел вълнен плат.

Женската носия била пъстра и за нейното приготвяне се е изисквало повече време и сръчност, по-скъп материал. Освен това тя е изпъстрена с оригинална българска бродерия, особено полите на ризите , ръкавите, горната рокля или чукмана.

Състояла се от: от дълга памучна риза до петите, над нея „Чукмана” – черна вълнена рокля от тънка материя без ръкави,. Празничния чукман е бил по-пъстър от делничния – от коленете надолу околоръст на чукмана се пришивали четириъгълни парчета от копринен или друг плат с най-разнообразни цветове и то без особен вкус. Чукмана са препасвали с пояс или каиш. Връхна дреха е била „касака”, направена от дебел, черен вълнен плат без ръкави, в краищата със син гайтан и тук-там с особени шерилки от разноцветна прежда. От кръста надолу под чукмана са висяли две”пералки”, тесни ивици кадифен плат, а отгоре косите си са поставяли памучно калпаче, а над него са поставяли забрадка бяла ли черна, наречена „дюлбен”. Черни дюлбени са носели вдовиците, при смъртни случаи и недоволни от семейството. Както се споменава по-горе, две са били главните причини за разселването на „Старо Мехмечкьой”- едната – от чумата , а другата причина – близостта на шосето, минаващо през мерата на мехмечкьойци. След това разселване в с. Равна гора не е останало нито едно домакинство. Всички са се прибрали в селище „Отманлий”, скътана из гъстите гори между височините край Черно море- :”Ала-тепе” и „Росен баир”.Помежду им протичала реката”Отманлий Новите поселници се занимавали тоже със земеделие и скотовъдство. Тука дълго не са стояли, защото мястото е неприветливо, и след няколко год. се е преместило 3 км. по-на юг, западно от Бакарлъка . Тука старомехмечкьойци са дочакали освобождението си в 1878 год. През същата година са били нападнати от черкези и башибозуци. Населението избягало из горите и в Созопол, а домовете си оставили на варварското разпореждане на поменатите по-горе разбойници. Много къщи са били ограбени и опожарени.

След Освобождението е потекъл мирен стопански живот. Българската наредба полека – лека се е налагала на мехмечкьойци.

Населението на с.Мехмечкьой не е било дълго време спокойно. Към 1880 год. са го връхлетели епидемии, от които са измирали масово много хора. Това се е повтаряло няколко години. Наплашени от призрака на смъртта, мехмечкьойци решили да се изселят другаде, при по-сносни хигиенични места. Очите на всички били обърнати към мястото, гдето почивали костите на дедите им, именно мястото на някогашното старо Мехмечкьой.

За един момент всички били съгласни да се преселят на казаното място, което е изложено на слънце и ветрове, а край него има и добра вода за пиене. Въпросът бил отнесен до М-во на В.Р. и Народното здраве. През 1896 год. дохождала комисия, която прегледала мястото на Старо мехмечкьой - /Равна гора/, одобрява, а от Мин. На благоустройството дошла специална бригада, която планирала селото. На другата година се вдигнали от село Мехмечкьой 35 семейства и Дошли в Старо Мехмечкьой, и го населили. Първоначално селото се наричало Крумово , в последствие обаче се е нарекло Равна гора – название, взето от местността „Равната гора”, югозападно от селото. Почти всички къщи са били направени набързо от плет и покрити с ръженица и плет. Изключени са правели 2-3 къщи, покрити с керемиди. Училищна сграда не е имало. Обучението не е било задължително. Желаетелите родители да обучават децата си са ги пращали в с. Мехмечкьой / Росен/. При това положение много деца са били оставени от наука. Това е гнетяло равногорци, които са гледали всячески да се снабдят с учители. Обръщали се към държавата, окръг, община. От всякъде им отговаряли, че село Равна гора няма нужното училище поне за един учител.

С разрешение на Бургаската окръжна училищна инспекция, равногорци си наели частен учител и то чак през 1903 година. Училищна сграда пак нямало, била е наета частната къща на Ангел Паскалев за училище. В полутъмна стая, наподобяваща средновековно училище са се обучавали 30 деца. Училището е имало 7-8 чина, стара система, черна дъска, няколко стола и една маса. Никаква друга покъщнина и помагала. Училищен слуга е нямало. Децата под ред са чистили учебната стая. Зиме всяко дете е носело освен книгите си и по едно дърво за отопление, на училището. Учителска стая тоже е нямало. Учителят е бил постоянно при децата. Липсвало е тоже учителска и ученическа библиотека. В края на учебната година / Св.Кирил и Методи/ давало се е отчет, придружен с утро. На децата се издавали удостоверения за завършен курс на първоначалното училище. Статистични и други сведения са се давали на Бургаската окръжна училищна инспекция. Училището е било ревизирано от органите на Министерството на народното просвещение периодически, както и при другите училища.

Училището се е издържало изключително от селото Равна гора, заплатата на учителя е била наравно с тази от държавните народни училища по това време / 1903-1906 год./. По инициатива на видни селяни, а именно Вълко Димитров, Христо Димитров, Желязко Георгиев, Георги Стойнов, Стою Николов, Ангел Костадинов, Парашкева Анастасов и др. се почнало събиране на средства и материали от жителите на с.Равна гора за постройка на училище. В 1906 год. се е започнал строежа на училищна сграда без план и особено ръководство. Училището е било изкарано само с една класна стая. През 1920 год. е била пристроена още една стая. Към 1920 год. броят на децата е пораснал към 70. Старото училище се оказа недостатъчно за толкова деца, още повече че учителския персонал се е състоял от двама учители.

През 1926 година се построи новата училищна сграда по план. Средствата за постройката се набавиха от училищната гора, като ежегодно се продаваха сечища от по 100-200 декара

и по който начин се беше набрала една сума от 500.000 лв. недостига до 830 000 лева, колкото струва училището, се покри със заем от българската централна кооперативна банка, под гаранция на Мехмечкьойската община. Заема се сключи за срок от 29 години ката ще се погасява чрез 6 мисечни вноски.

През учебната 1907/ 1908 год. село равна гора, по докладите на главния учител е имало вече държавно училище.

Училището от 1907 до 1921год. се е издържало изключително от помощта, отпущана от мехмечкьойската община по редовния ѝ бюджет. От 1921-1924 год. училището се е издържало и от *общинския бюджет и от приходите от училищната гора.*

Училищната гора. При закръгляване на горите през 1914 год. по молба на равногорското училищно настоятелство, мехмечкьойския общински съвет и по настояване на Окръжна училищна инспекция, се е конституирала комисия в състав: горския инспектор, лесничея Илия Габровски, училищния инспектор Иван Богданов, , председателя на училищното настоятелство Георги Стойнов, общинския кмет Желю Сгуров, са отделили от горското стопанство на Мехмечкьойска селска община едно пространство от около 4000 декара в месността „Янчево келеме” за „Общия училищен фонд” на село Раван гора. Измерено това пространство през 1926 год. се е оказало 2740 декара.

Протокол на горната комисия е бил одобрен, а училищната гора е призната за такава с царски указ от 16.02.1915 год. под № 79, публикуван в „Държавен вестник”брой 65/ 1915 год.

10.11.1925 год. Р.Хр.Хаджиев - Главен учител

Равногорското първоначално училище за учебната 1925/1926 год. е имало за учител само учителя Ради Христов Хаджиев.

21.11.1925 год. Р.Хр.Хаджиев - Главен учител

На 21.11.1925 год. встъпила в длъжност та учителка Мария Антонова от гр. Сливен на увеличен персонал. Учителите при първоначалното училище стават двама.

27.11.1925 год. . Р.Хр.Хаджиев - Главен учител

Председателя на Равногорското училищно настоятелство К.Г.Ковачев, член от същото настоятелство, члена на същото настоятелство Г.Пешев, гл. учител, Р.Хр.Хаджиев днес, обходиха училищната гора, прегледаха заграбеното място от гората от нновопаничарския селянин Кисьов в м.”Язмата” и се оформи мисълта да се отчужди това място вече добра нива.

27.12.1925 год. . Р.Хр.Хаджиев - Главен учител

Дебелоа снежна покривка е настлала земята. Температурата е 5 градуса под нулата.
Обучение по липса на деца и ниската температура нямаше.....